

Program Stypendiów Pomostowych

Raport
wpływu

Słowo wstępu – PAFW i FEP

Program Stypendiów Pomostowych ma już 15 lat.

Od początku jego głównym celem było, i w dalszym ciągu jest, wyrównywanie szans edukacyjnych zdolnej, niezamożnej młodzieży ze wsi i małych miejscowości. W ciągu 15 lat stał się w rozbudowanym systemem stypendialnym, w ramach którego przyznawanych jest 6 różnych stypendiów na studia, począwszy od stypendiów na pierwszy rok nauki aż po stypendia doktoranckie. W ciągu 15 lat działania programu przyznano ponad 20 000 stypendiów na wszystkie lata studiów, w tym prawie 15 000 na pierwszy rok. Na realizację programu jego Fundatorzy przeznaczili prawie 100 milionów złotych. To dobry moment, aby przyjrzeć się wpływowi Programu, jego oddziaływaniu na stypendystów

i na społeczności, które są z nim związane. Sądzymy, że zbadanie i zrozumienie wpływu prowadzonych działań jest niezbędne do doskonalenia programu i zwiększania jego pozytywnego oddziaływania. Regularnie prowadzona ewaluacja i coroczne badania stypendystów służą nam od lat do oceny efektów naszych działań, nie dawały nam jednak szerokiego obrazu. Aby ocenić oddziaływanie programu potrzebowaliśmy spojrzenia z zewnątrz. Dzięki Pracowni Badań i Innowacji Społecznych „Stocznia” mogliśmy zbadać jak program wpływa na stypendystów, ich wybory i dalsze losy, ich rodziny, społeczności lokalne i szersze otoczenie. Raport daje nam obraz tego, w jakim miejscu jesteśmy i podsumowuje najważniejsze obszary, w których nasz wpływ

jest znaczący. Raport jest dla nas cennym materiałem do refleksji, wnioski płynące z niego pomogą nam w planowaniu strategii rozwoju oraz w podejmowaniu racjonalnych działań, ukierunkowanych na wzmacnianie pozytywnego wpływu programu.

Zapraszamy do lektury.

Radosław Jasiński

Dyrektor Programowy
Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności

Zofia Sapijaszka

Prezes Zarządu
Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości

Słowo wstępu – Stocznia

Dobre chęci i pełne pasji działania nie wystarczą. Wiele organizacji podejmuje starania, by zmienić i poprawić świat, ale dokonać rzeczywistej zmiany udaje się tylko nielicznym. Niestety zazwyczaj nie wiadomo, które działania dają efekt, a które są tylko przelewaniem z pustego w próżne. Dlatego tak ważny wydaje mi się sposób działania Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości. Nie wystarcza jej rola lidera wśród organizacji przyznających stypendia i laury otrzymywane na koniec kolejnych edycji Programu Stypendiów Pomostowych. W FEP wiedzą doskonale, że dobre intencje i wybór ważnego problemu to za mało, a organizacja, która serio traktuje swoje cele musi nieustannie sprawdzać co udało się jej osiągnąć. Jest to niezbędne by na bieżąco poprawiać

i unowocześniać swoje metody działania, dostosowując je do zmieniającej się rzeczywistości. Dzięki badaniu wpływu można obserwować progres (lub regres) w obszarze działania oraz – co równie ważne – na bieżąco sprawdzać, kto (lub co) jest tak naprawdę odpowiedzialny za zachodzącą zmianę. Jedną, godną pochwały rzeczą jest zlecenie badania wpływu, drugą – rzetelne przedstawienie szerokiemu gronu odbiorców danych i dowodów na temat realnego wpływu działań na rzeczywistość. Wśród polskich organizacji mało która decyduje się na taki krok. A szkoda, bo przez skromność czy obawę przed przyznaniem się do własnej niedoskonałości tracą wszyscy zainteresowani tematem. Dość powiedzieć, że z badań wynika, że przy podejmowaniu decyzji

Słowo wstępu – Stocznia

o wsparciu NGO Polacy biorą pod uwagę przede wszystkim widoczne efekty jej działań*. Także na tym polu FEP wyznacza nowy standard: nie tylko udostępnia dane oraz wnioski i zachęca do rozmowy o swoim wpływie i realizacji celów, ale też opowiada o tym w sposób, który ma zachęcać do lektury – krótko, przystępnie, w atrakcyjnej formie graficznej. Dzięki temu grono odbiorców raportu wpływu znacząco się powiększa. Najważniejszymi czytelnikami pozostają lokalni i strategiczni partnerzy FEP, którzy dzięki raportowi mogą na własne oczy przekonać się, że PSP to wiarygodne i warte zaangażowania przedsięwzięcie. Ale za sprawą otwarcia na dialog i popularyzatorskiego zacięcia, raport może służyć wszystkim zainteresowanym tematyką

edukacji i niwelowania nierówności społecznych. Najlepiej przecież uczyć się, bazując na praktyce doświadczonych ekspertów. FEP z pewnością zalicza się do tego grona i – co więcej – szczęśliwie daleki jest od zasady „zamkniętych drzwi”. Dlatego z entuzjazmem przekazuje światu swoją unikalną wiedzę, pokazując jednocześnie że prowadzony przez niego program jest potrzebny i skuteczny. Można tylko liczyć, że taki sposób opowiadania o wpływie znajdzie swoich naśladowców.

Kuba Wygnański

Pracownia Badań i Innowacji
Społecznych „Stocznia”

*http://wiadomosci.ngo.pl/files/wiadomosci.ngo.pl/public/dokumenty_2014/raport_wizerunek.pdf

Dlaczego potrzebne są stypendia pomostowe?

Edukacja wyższa zmieniła się od pierwszej edycji Programu Stypendiów Pomostowych w 2002 roku. W tamtym okresie mieszkańcy terenów wiejskich wyraźnie rzadziej studiowali na studiach wyższych. Współcześnie, wraz z umasowieniem szkolnictwa wyższego, dysproporcje między miastem i wsią zmniejszyły się. Nie oznacza to, że wykluczenie młodzieży wiejskiej przestało być problemem. Badania wskazują, że ma ona mniejszy dostęp do dyplomów „wysokiej jakości” – otrzymanych za zakończenie studiów stacjonarnych, na wiodących uczelniach publicznych i prestiżowych kierunkach. Z tym problemem mierzy się Program Stypendiów Pomostowych.

Z badań przeprowadzonych w 12 wyższych uczelniach w całej Polsce wynika, że na atrakcyjnych kierunkach studiów w renomowanych uczelniach wielkomiejskich, takich jak psychologia, medycyna, prawo, elektronika, ekonomia czy architektura, ponad 70% młodzieży wywodzi się z miejskich rodzin inteligenckich. Na tego typu kierunkach młodzież wiejska stanowi odsetek nieprzekraczający 5%, a młodzież chłopska 2%. Młodzież wiejska jest wyraźnie częściej obecna w uczelniach o zasięgu regionalnym, gdzie jej udział wśród ogółu studentów często przekracza 25%

K. Wasilewski „Młodzież wiejska na uniwersytecie – droga na studia, mechanizmy alokacji, postawy wobec studiów”, Toruń 2013 str. 46

Miejsce zamieszkania a wybór szkoły wyższej (Ranking RzP) (w) %

	Ranking RzP				OGÓŁEM
	Miejsca 1-10	Miejsca 11-30	Miejsca 31-91	Niesklasyfikowane	
Wieś	21	36	18	25	100
Małe i średnie miasto	26	33	15	25	100
Duże miasto	37	31	11	21	100

K. Wasilewski „Dostępność studiów wyższych dla młodzieży wiejskiej”, w: „Idee – diagnozy – nadzieje. Szkoła polska a idee równości”, pod red. Astrid Męczkowskiej-Christiansen i Piotra Mikiewicza, Wrocław: 2009

Program Stypendiów Pomostowych

Program istnieje od **2002** roku.

Od początku jego trwania Fundatorzy przeznaczyli na jego realizację prawie **98** milionów zł.

Pozwoliło to na wypłacenie **20 634** różnych stypendiów i staży, w tym **14 854** stypendiów na I rok studiów.

W ramach Programu przyznawanych jest 6 różnych stypendiów.

Stypendia na I rok studiów stanowią furtkę do programu stypendiów na kolejne lata nauki. Studenci osiągający dobre wyniki w nauce mogą korzystać ze stypendiów na II, III i IV rok studiów, stypendiów językowych, stypendiów umożliwiających odbycie części studiów za granicą, staży za granicą i w kraju oraz stypendiów doktoranckich.

Stypendyści Programu mogą także uczestniczyć wwarsztatach realizowanych dzięki NBP, Fundacji BGK i PAFW.

Administrator Programu – Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości – współpracuje ze stypendystami, obserwując ich postępy w nauce i podpowiadając możliwe drogi uzyskania pomocy stypendialnej podczas kolejnych lat studiów, ubiegania się o kredyty studenckie i możliwości zdobycia do nich zabezpieczeń.

Program Stypendiów Pomostowych

Liczba stypendiów oraz kwoty (mln zł) przekazane na Program Stypendiów Pomostowych

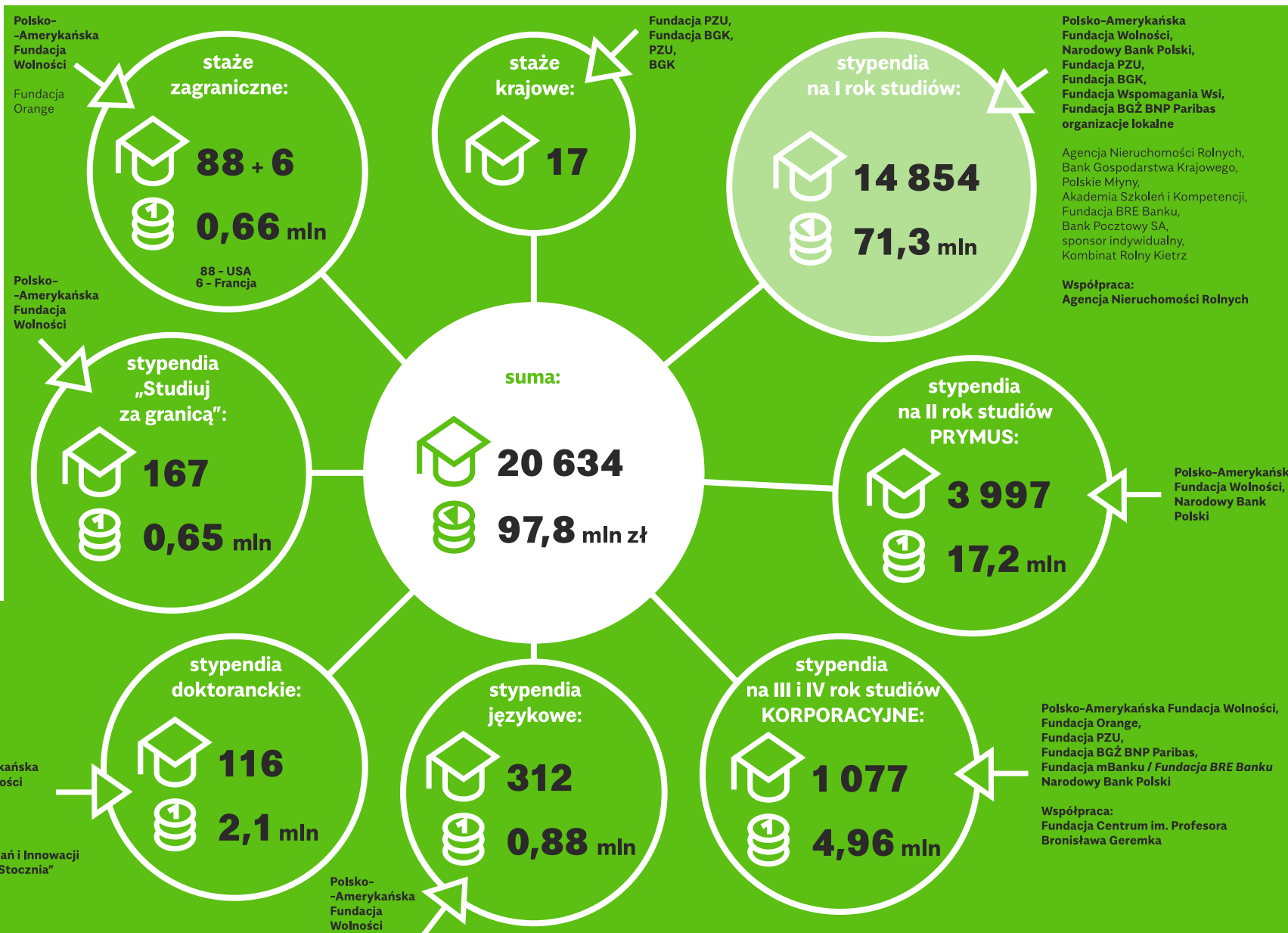
Liczba stypendiów

Kwota w mln zł

Sponsor / sponsorzy

Program Stypendiów Pomostowych

Kto dostaje stypendia na I rok?

Maturzyści z rodzin byłych pracowników PPGR.

Liczba przyznanych stypendiów 8 189

Maturzyści – uczestnicy finałowego etapu olimpiad przedmiotowych w szkołach ponadgimnazjalnych.

Liczba przyznanych stypendiów 848

Maturzyści – wychowankowie rodzin zastępczych i wielodzietnych lub państwowych domów dziecka.

Liczba przyznanych stypendiów 401

Młodzież rekomendowana do udziału w Programie przez lokalne organizacje pozarządowe.

Liczba przyznanych stypendiów 5 416

Siłą Programu są jego Partnerzy. Program Stypendiów Pomostowych jest wspólnym przedsięwzięciem licznego grona firm i instytucji społecznie odpowiedzialnych. Dzięki temu jest jednym z największych programów stypendialnych w Polsce.

Partnerami projektu są:

Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności
Narodowy Bank Polski
Fundacja Wspomagania Wsi
Fundacja BGŻ BNP Paribas
Fundacja mBanku

Na przestrzeni lat uczestniczyły w nim również Fundacja PZU, Fundacja BGK, Fundacja Orange i inne społecznie zaangażowane instytucje.

Program realizowany jest przy wsparciu Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (dawniej ANR)

Ważnym partnerem Programu jest również koalicja organizacji pozarządowych, działających w środowiskach lokalnych, z których pochodzą stypendyści, licząca każdego roku około 90 organizacji.

Wpływ Programu Stypendiów Pomostowych

Stypendiści

Dostęp do wymarzonych studiów, lepsze warunki życia, poczucie niezależności, uczestnictwo w wartościowych konferencjach – Program Stypendiów Pomostowych na wiele sposobów odmienia życie stypendystów. Są oni najważniejszą, ale z pewnością nie jedyną grupą, na którą wpływa przyznanie stypendium.

Rodziny stypendystów

Niezamożne rodziny studentów zyskują możliwość zaoszczędzenia znacznych pieniędzy. Niewydane 500 zł to dla skromnych domowych budżetów spora ulga, a zaoszczędzone pieniądze można przeznaczyć na wiele ważnych dla rodziny celów.

Lokalni partnerzy programu

Uczestnictwo w PSP wzmacnia partnerów - podnosi ich wiarygodność, poprawia pozycję w społeczności oraz pomaga w nawiązywaniu nowych form współpracy.

Społeczności lokalne – otoczenie partnerów lokalnych

Proces przyznawania stypendiów inicjuje cały szereg relacji w społecznościach, z którymi związani są partnerzy. Następuje mobilizacja lokalnej społeczności, rozwija się kapitał społeczny i filantropia.

Prawo dotyczące stypendiów

Program Stypendiów Pomostowych wyróżnia się największą skalą działania i najbogatszym doświadczeniem wśród polskich programów stypendialnych. Dzięki posiadanej wiedzy i skali działania jest w stanie proponować rozwiązania systemowe, które odmieniają prawne regulacje dotyczące przyznawania stypendiów.

Strategiczni partnerzy programu

Dzięki zaangażowaniu w koalicję działającą wokół Programu Stypendiów Pomostowych, strategiczni partnerzy mają pewność, że podjęta przez nich misja wyrównywania szans edukacyjnych jest realizowana w najsukcesowniej sposób.

Wymarzone studia

Moim planem B były studia w Olsztynie. Jednak uczelnie w Warszawie wydawały mi się na wyższym poziomie i chciałem studiować tutaj. Bez stypendium pewnie nie miałbym takiej możliwości.

Dzięki stypendium, karta przetargowa jest po naszej stronie. Na przykład rodzice mówią „idź studiować informatykę”. A ja chcę studiować filozofię. I może tak być, że oni mi nie będą dawać chętnie pieniędzy na to, żeby studiować filozofię. A ze stypendium będę mógł zrobić tak, jak chcę.

15%

stypendystów bez stypendium nie podjęłoby wymarzonych studiów

23%

stypendystów bez stypendium prawdopodobnie nie podjęłoby wymarzonych studiów

Jak potoczyłoby się ich życie bez stypendium?

- Zrezygnowaliby ze studiowania
- Musieliby studiować:
  - w innym mieście
  - na innej uczelni
  - na innym kierunku
  - w trybie niestacjonarnym (wieczorowo)

Studiowanie stało się ogólnodostępne. Nie oznacza to, że dostęp do edukacji jest równy dla wszystkich grup społecznych. Najbardziej prestiżowe uczelnie i kierunki pozostają poza zasięgiem niektórych studentów.

Dlatego tak ważne są działania dające szansę wszystkim podejmującym studia na dokonanie wyboru kierunku nie w oparciu o zasobność portfela.

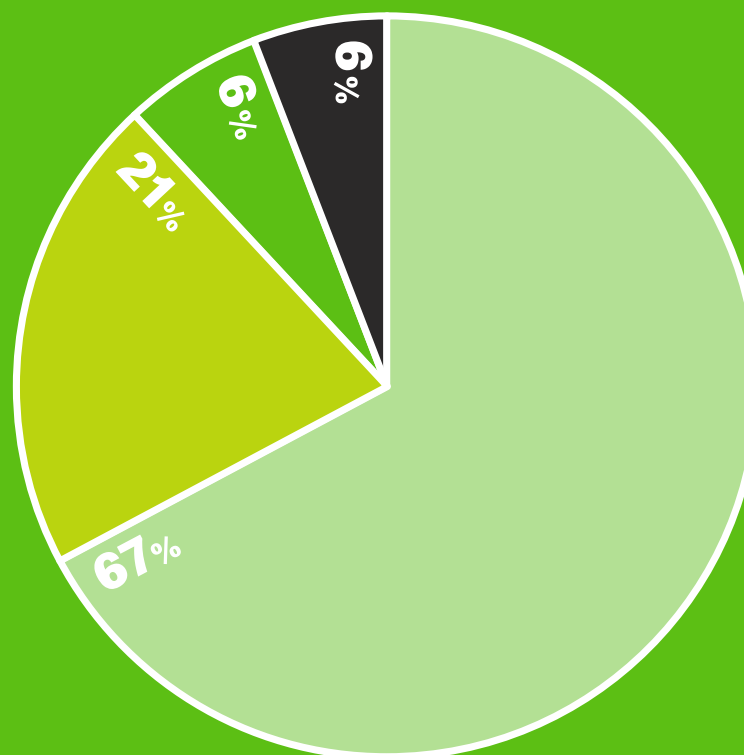
Utrzymanie na studiach

Gdy maturzysta idzie na studia bez stypendium, musi poradzić sobie z utrzymaniem. Może prosić o pieniądze rodziców, pójść do pracy, skorzystać z kredytu lub oszczędności albo mocno zacisnąć pasa.

Dzięki stypendium może uniknąć tych trudności. Stypendium sprawia, że życie na studiach wygląda inaczej.

Co byś zrobił(a), gdybyś nie otrzymał(a) stypendium?

Skąd wzięłybyś dodatkowe środki?

19%
z własnej
pracy

12%
od rodziny

5%
z kredytu

Żyłbym znacznie skromniej – mój budżet miesięczny byłby mniejszy o 500 zł

Żyłbym trochę skromniej – zdobyłbym środki gdzie indziej (ale mniej niż 500 zł)

Żyłbym na tym samym poziomie – zdobyłbym te 500 zł gdzie indziej (rodzina, praca, kredyt, inne stypendia)

Trudno powiedzieć

Utrzymanie na studiach

Co byś zrobił(a), gdybyś nie otrzymał(a) stypendium?

„Żyłbym znacznie skromniej”

To czy mamy mniej czy więcej pieniędzy, to może tylko podnieść nasz poziom życia albo go obniżyć. Bez stypendium po prostu, zamiast zrobić coś lepszej jakości, to robisz to w gorszej. I tyle.

„Poszedłbym do pracy”

Niezależnie od tego, czy miałbym to stypendium, czy nie, byłbym w Warszawie, byłbym na SGH, tylko miałbym mniej czasu dla siebie, bo musiałbym pracować.

„Prosiłbym rodzinę”

Jak dziecko dostaje stypendium to rodzina może odłożyć na jakieś inne cele. A jak nie ma stypendium, to jednak już nie można robić tych oszczędności, tylko trzeba je przekazać dziecku.

„Wziąłbym kredyt”

To była kwestia tego, czy będzie trzeba brać ze środków, które miałem odłożone albo ewentualnie jakiś kredyt. W momencie jak przyszła decyzja, że jest to stypendium to jednak było bardzo duże odciążenie.

Lepsze warunki życia

Przeciętny miesięczny budżet
stypendysty na 1 roku to

1242 złote

Po odjęciu stypendium
studenci zmuszeni byłiby do
funkcjonowania za

742 złote

*Mogę być spokojny, że ostatnich
dziesięciu dni miesiąca nie będę żył na
tostach i wodzie.*

*Nie byłem zmuszony zamieszkać
w akademiku, tylko mogłem sobie
znaleźć mieszkanie. Mieszkałem
w bursie przez liceum i doceniam to, że
mogę mieć swój pokój i lepsze warunki
do nauki.*

Ile kosztuje życie studenta?

orientacyjne ceny warszawskie

500 – 1000 zł | Pokój

315 – 670 zł | Akademik (UW)

od **13** zł | Obiad na mieście

ok **20** zł | Bilet do kina

ok **70** zł | Bilet do teatru

55 zł | Bilet miesięczny

Czy powiedzenie „biedny jak student” nadal jest aktualne? W wielu przypadkach studencki styl życia oparty na oszczędzaniu na wszystkim co możliwe bywa raczej barwną anegdotą. Nie należy jednak zapominać o sporej grupie mniej zamożnych studentów, dla których zamknięcie się w niewielkim budżecie wymaga niezwykle wysiłków. W takiej sytuacji możliwość zjedzenia normalnego obiadu czy wyjścia do kina staje się ważnym, godnościowym elementem życia codziennego oraz okazją do nadrobienia deficytów w kapitale kulturowym.

Niezależność stypendystów

Dla **15%** rodzina jest głównym źródłem utrzymania. Gdyby nie stypendium byłaby nim dla **38%**

30% traktuje stypendium jako główne źródło dochodu.

Stypendium daje studentom satysfakcję z samodzielności i odciążenia rodziców

Odciążenie rodziców dało mi taki komfort psychiczny. Dzięki własnym pieniądзом przestałem ich zmuszać do dalszego wykosztowywania się. Z tą świadomością człowiek chyba automatycznie czuje się lepiej.

Dzięki temu, że miałem to stypendium, zacząłem uczyć się hiszpańskiego. Mogłem sobie sam zafundować kurs, bez proszenia nikogo. Nie żebym musiał się płaszczyć, ale lepiej się z tym czuję, że zapłaciłem sam.

Próg samodzielności wyraźnie się przesuwają. Uniezależnienie od wsparcia rodziców przychodzi coraz później. Stypendium pozwala ten moment przyspieszyć. A nawet gdy samodzielność nie jest pełna, to częściowa niezależność i możliwość dysponowania pieniędzmi jest dla studentów bardzo ważna.

Więcej czasu na to, co ważne

*Gdyby nie stypendium,
miałbym mniej czasu dla siebie,
bo musiałbym pracować, żeby
zapewnić sobie jakikolwiek dochód.*

*Zacząłem się dzięki temu uczyć
hiszpańskiego. Gram w tenisa
od wielu lat, mogłem sobie
pozwolić, żeby nie stracić zupełnie
kontaktu z tym sportem. SGH stoi
organizacjami, więc pomagałem:
czy to w studenckim kole naukowym
„Negocjator” czy przy konferencji
„Sales days”, zacząłem pisać do
„Magla”. Teraz pracuję też nad
swoim pomysłem, swoją organizacją.
Stypendium dało taką swobodę,
mogłem popróbować różnych rzeczy
i zobaczyć, co mi odpowiada.*

19%

stypendystów
zyskało dodatkowy
czas – gdyby
nie stypendium

zmuszeni byliby do podjęcia
dodatkowej pracy zarobkowej

Zyskany czas studenci poświęcają na:

- poszukiwania i przemyślenie życiowych wyborów
- rozwój zainteresowań,
- działalność społeczną,
- poszukiwanie ciekawej i perspektywicznej pracy,
- naukę

Nie każdy student może beztrudno łączyć zdobywanie wiedzy z rozwijaniem się na innych polach. Szczególnie studenci z uboższych rodzin, w czasie między zajęciami i sesjami, zmuszeni są do podejmowania pracy „na przeżycie” – nie rozwijających i źle opłacanych zajęć, które pozwalają im się utrzymać. Dzięki stypendium mogą o wiele lepiej wykorzystać czas studiów.

Zainteresowania i działalność społeczna

39%

stypendium umożliwiło rozwój zainteresowań.

Studenci nie muszą rezygnować z pasji – zyskują czas oraz środki na aktywność, która ma głęboki sens z punktu widzenia rozwoju osobistego, ale wymierne efekty przynosi niekiedy dopiero po latach.

44%

było zaangażowanych w działalność społeczną na studiach.

Zaangażowanie społeczne – praca na rzecz samorządu studenckiego, wolontariat w organizacji pozarządowej jest dla studentów z małych miast i wsi szansą na wejście do środowiska i budowę sieci kontaktów. Dzięki stypendium mają na to czas.

55%

stypendystów, którzy dzięki stypendium rozwijali zainteresowania, wykorzystało je później w pracy zawodowej

Studenckie Koło
Naukowe Energetyki
Niekonwencjonalnej

Dzięki działalności w kole zdobyłem kontakty, staż w ALSTOM Power, a wreszcie udało mi się pracować w takich firmach jak Rolls-Royce, czy aktualnie General Electric.

Wolontariat
w PROJEKTORZE
i Centrum Wolontariatu

Od wolontariatu zaczęła się moja pasja do działalności społecznej. Obecnie pracuję w dziale Corporate Social Responsibility dużej firmy.

Inicjatywy
studenckie

Zaangażowanie w organizację inicjatyw studenckich nauczyło mnie planowania, pozyskiwania sponsorów oraz zarządzania zespołem, które bardzo się przydają w codziennym życiu zawodowym.

Rysowanie komiksów

Pomogło mi jako grafikowi i projektantowi

Praca dla doświadczenia i kontaktów

Na początku miałam ten komfort, że mogłam się rozejrzeć i nie pracować. Bez stypendium pracowałabym na kasie czy w jakiejś kawiarni. A tak miałam tę swobodę, że mogłam sobie popatrzeć, poszukać odpowiednio, powybrzydzać. To się przełożyło na to, że w tym roku mam fajniejszą pracę.

Całe stypendium pomostowe gromadziłem na koncie. Dzięki temu w wakacje mając te oszczędności mogłem pracować tam, gdzie chcę. Nie musiałem pracować zarobkowo gdziekolwiek tam, gdzie mi zapłacono, tylko poszedłem na bezpłatny staż do Polskiej Akademii Nauk i tam po tym bezpłatnym stażu zaproponowali mi pracę. Teraz pracuję w tym samym miejscu już normalnie za pieniądze. Napędziło to moją karierę do przodu.

Dla 74% stypendystów zdobycie pieniędzy na życie nie jest jedyną motywacją do pracy.

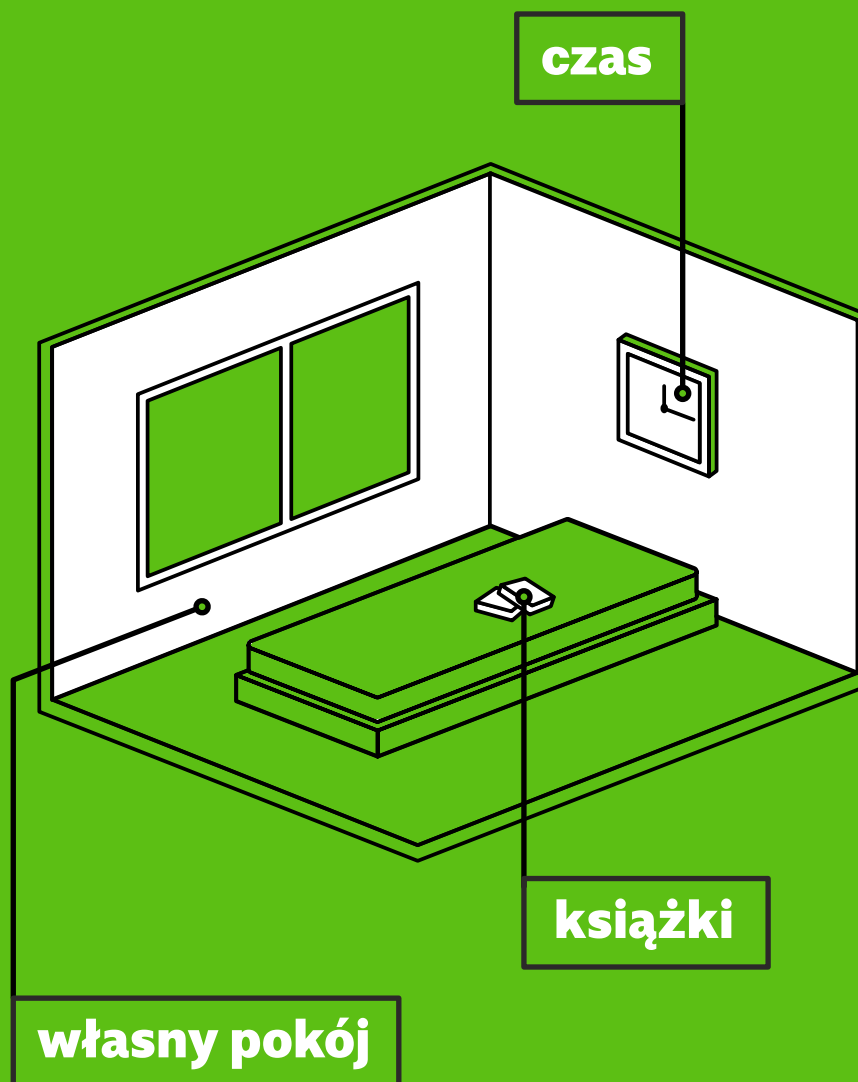
Dla studentów z małych miast i wsi praca zarobkowa na pierwszym roku to często zło konieczne. Trudno im znaleźć zajęcie dające szansę na rozwój. Zwykle wykonują więc pracę bez perspektyw.

Stypendium pozwala im na rozpoczęcie pracy w odpowiednim momencie – kiedy poczują się pewnie na uczelni i zaczną myśleć o swojej przyszłości zawodowej. Nie żeby „przeżyć do pierwszego”, ale by zdobyć doświadczenie, kompetencje i kontakty.

Warunki i środki do nauki

Dzięki stypendium można poradzić sobie z barierami, które utrudniają naukę:

- Konieczność podejmowania pracy „na przeżycie”
- Brak środków na pomoce dydaktyczne
- Niekomfortowe warunki w akademiku/wspólnie wynajmowanym mieszkaniu
- Codzienne/ cotygodniowe dojazdy z rodzinnych miejscowości

Pierwszy rok nie jest łatwy. Gdybym miała pracować i się uczyć, to chyba byłoby za ciężko, nie dałabym rady. Ale dzięki stypendium nie musiałam się martwić o pieniądze. Mogłam spokojnie zająć się studiami, wydać to na książki i inne rzeczy.

Przez studia można się prześlizgnąć albo przejść świadomie, korzystając ze wszystkich możliwości, które daje uczelnia. Drugi wariant jest korzystniejszy z punktu widzenia studenta, szczególnie jeśli pochodzi on ze wsi lub małego miasta i pokłada duże zaufanie w solidnym wykształceniu. By mieć czas na studiowanie „na pełen etat”, trzeba go na czymś zaoszczędzić.

Wyróżnienie i motywacja do dalszej nauki

Stypendium to potężny zastrzyk motywacji na przyszłość. Świadomość, że zostaliśmy docenieni, a nasze starania nie przechodzą bez echa jest co najmniej tak samo ważna jak wsparcie finansowe.

Dla **32%**
chęć otrzymania
stypendium na
kolejnych latach
studiów była
dodatkową
mobilizacją do nauki

Mam motywację, żeby nazbierać odpowiednią średnią i zaliczyć wszystko w pierwszym terminie.

Stypendium można przedłużyć na kolejne lata studiów. Wymaga to jednak odpowiedniej średniej ocen i terminowego zaliczania kolejnych etapów. Dla studentów zrealizowanie wymogów wiąże się dodatkowym wysiłkiem. Dzięki stypendium widzą jednak, że warto.

Szkolenia i konferencje – wiedza przydatna w pracy zawodowej

50%

uczestników szkoleń
i konferencji
uważa je za przydatne
w dalszej pracy zawodowej

Na konferencji po raz pierwszy miałam okazję przedstawić swój referat. To była dla mnie nowa sytuacja i okazja do sprawdzenia się na polu naukowym w jednym konkretnym temacie.

Dzięki warsztatom i szkoleniom miałam możliwość ubiegania się o lepsze posady. Staram się o pracę w banku, a szkolenia zwiększają moje szanse. Zdobyte umiejętności wykorzystuję cały czas w pracy np. budowanie postawy asertywnej i komunikacja w zespole są bardzo przydatne.

Jak podkreślają eksperci, w toku studiów na polskich uczelniach brakuje ćwiczenia praktycznych umiejętności – takich jak publiczne wystąpienia czy praca zespołowa. Szkolenia i konferencje pozwalają wypełnić te luki.

Szkolenia i konferencje – skuteczne sieciowanie

69%

**uczestników szkoleń
i konferencji
pознаło w ich
trakcie nowe osoby**

Szkolenie w Łodzi przyniosło mi dużo nowych znajomości, które podtrzymuję do tej pory. Przez te trzy dni mogliśmy się trwale zjednoczyć - mimo że na co dzień jesteśmy porzrzućani po całej Polsce.

Spędziłem fajnie weekend, poznałem nowych ludzi z całej Polski, więc jak teraz jadę do Wrocławia, to nie jadę do zupełnie obcego miasta, bo zawsze mogę zadzwonić do kolegi.

Studenci ze wsi i z małych miejscowości muszą często od zera budować swoje środowisko i sieć kontaktów. Nowe znajomości pozwalają poczuć się pewniej w realiach dużych miast, są też bardzo przydatne w dalszej pracy zawodowej.

Stypendiści

Rodziny
stypendystów

Lokalni partnerzy
programu

Społeczności
lokalne

Prawo dotyczące
stypendiów

Strategiczni partnerzy
programu

Ocena programu

KOMFORTOWE UCZESTNICTWO

100%

stypendystów PSP uważa, że program jest realizowany w sposób dla nich przyjazny.

PRZEJRZyste PROCEDURY

99%

określiłyby procedury związane z ubieganiem się o stypendium jako jasne i zrozumiałe.

PROGRAM GODNY POLECANIA

97%

uczestników poleciliby go osobom ze swojego najbliższego otoczenia.

Sylwetka absolwenta

Dobrze się uczą i osiągają w nauce
więcej niż rodzice

97%

kończy studia
(średnia ocen 4,37)

91%

jest
zadowolonych
ze swojego
wykształcenia

80%

ma wyższe
wykształcenie niż
oboje rodziców

Dobrze radzą sobie
w pracy

49%

zaraz po studiach
zarabiają więcej
niż ich rodzice

91%

jest aktywnych
zawodowo

Nie kończą nauki na
magisterium

11%

zostało
doktorantami

27%

studiowało
na 2 i więcej
kierunkach

30%

dokształca się po
studiach

Są mobilni

51%

mieszka
w mieście
w którym
studiowało

25%

mieszka
w miejscowości
z której pochodzi

15%

mieszka
ponad 200 km
od swojego
rodzinnego domu

Odciążenie rodzin

Bez stypendium

CO **8**

student musiałyby zwrócić się o dodatkowe wsparcie finansowe do rodziców.

DZIĘKI STYPENDIUM RODZINY
STYPENDYSTÓW MOGĄ:

**Zrealizować odkładane
inwestycje**

By sfinansować studia moje, rodzice musieliby zrezygnować na kilka lat z większych wydatków. Mieli zaplanowane na przykład ogrzewanie domu. Gdyby nie stypendium musieliby z tego zrezygnować albo odłożyć w czasie na kilka lat.

**Przeznaczyć więcej na
rodzeństwo stypendystów**

Dzięki stypendium potrzebowałam zdecydowanie mniej pieniędzy. Dlatego rodzice mogli więcej pieniędzy przeznaczyć na najmłodszą siostrę.

Stypendiści

Rodziny
stypendystów

Lokalni partnerzy
programu

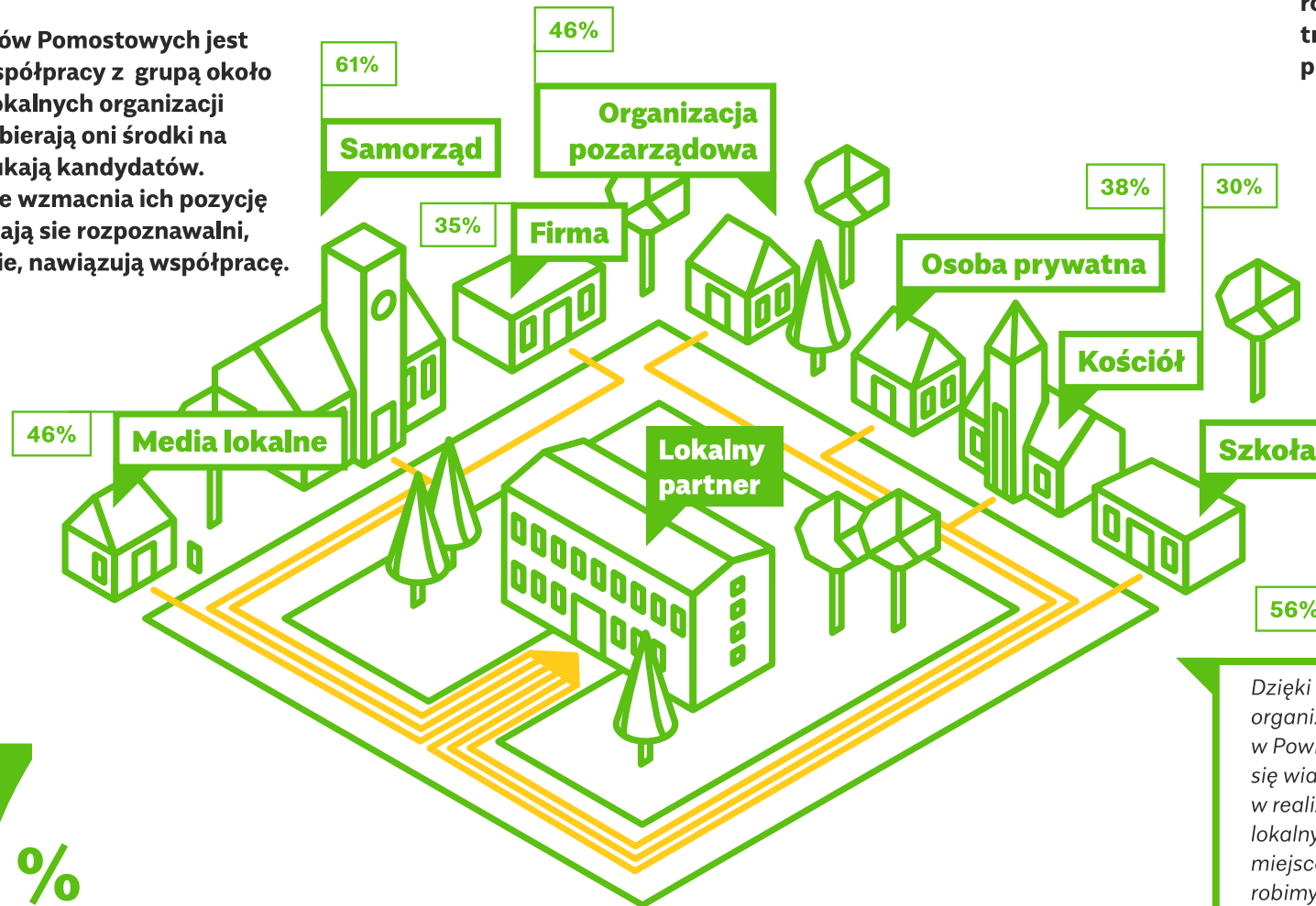
Społeczności
lokalne

Prawo dotyczące
stypendiów

Strategiczni partnerzy
programu

Silniejsza pozycja w społeczności

Program Stypendiów Pomostowych jest realizowany we współpracy z grupą około 150 partnerów – lokalnych organizacji pozarządowych. Zbierają oni środki na stypendia oraz szukają kandydatów. Udział w programie wzmacnia ich pozycję w społeczności: stają się rozpoznawalni, zdobywają zaufanie, nawiązują współpracę.

Dzięki PSP lokalni partnerzy programu nawiązują liczne kontakty. Jak często rozpoczęta współpraca trwa i rozwija się już poza programem?

47%

lokalnych partnerów zaczyna dostawać od lokalnych darczyńców pieniądze również na inne cele

Dzięki programowi staliśmy się organizacją rozpoznawalną w Powiecie Leżajskim, staliśmy się wiarygodnym partnerem w realizacji różnego typu inicjatyw lokalnych, mieszkańcy w naszej miejscowości doceniają to co robimy dla młodych mieszkańców naszej społeczności, gminy i powiatu i przekazują nam więcej funduszy.

Rozwój lokalnych programów stypendialnych

Przejrzyste procedury

60%

spośród partnerów prowadzących własne programy stypendialne wykorzystało doświadczenia PSP do poprawienia swoich działań

50%

ulepszyło sposoby pozyskiwania środków na własne stypendia

45%

poprawiło zasady przyznawania własnych stypendiów

55%

zmieniło sposób promowania własnych stypendiów

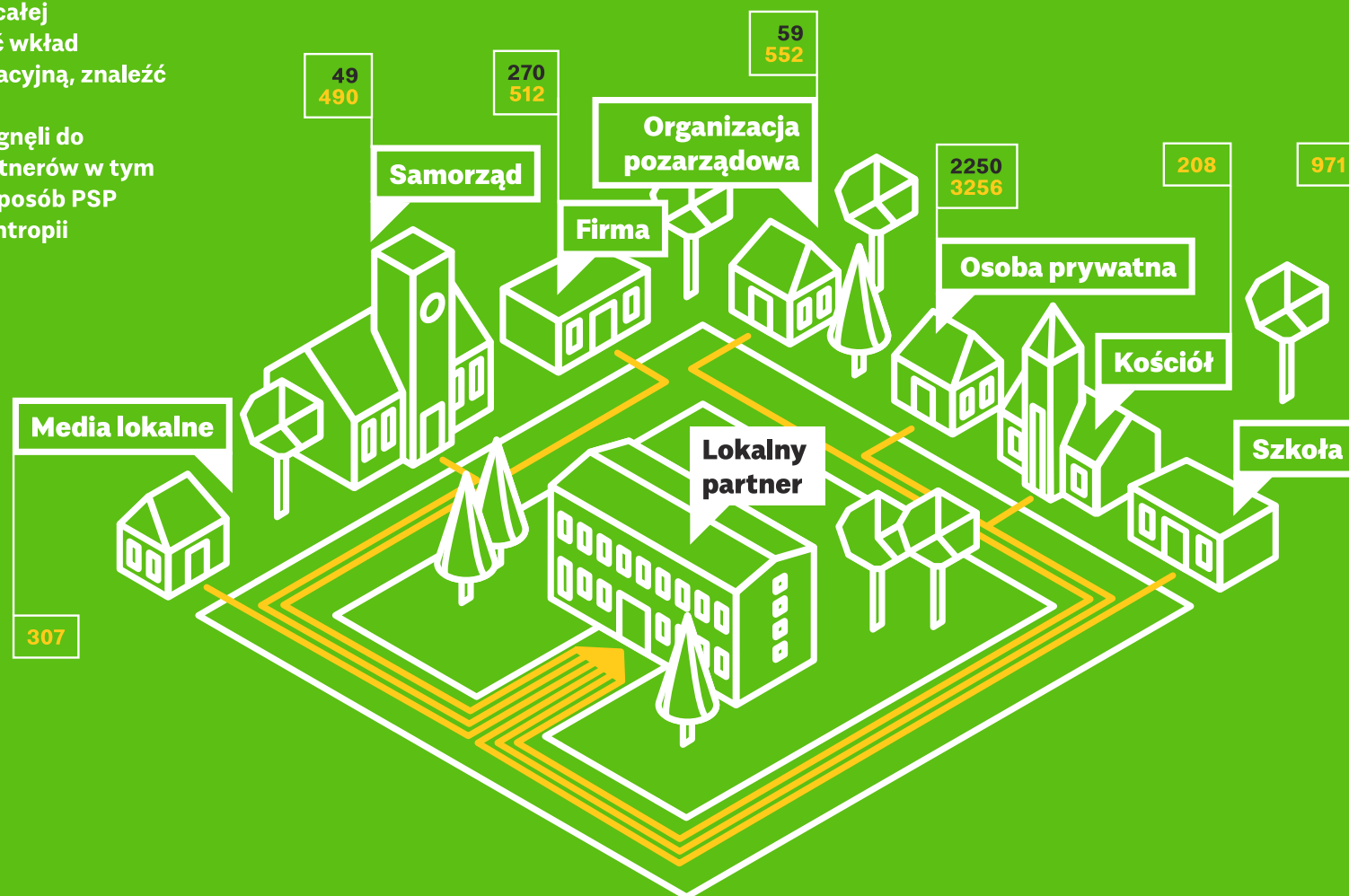
25% partnerów prowadzi swoje własne programy stypendialne. Uczestnictwo w PSP to dla nich okazja, by uczyć się od najlepszych. W oparciu o szkolenia i wzory płynące z PSP, partnerzy tworzą kompleksowe systemy stypendialne na poziomie lokalnym. Przykładem może być Nidzicki Fundusz Lokalny, który oprócz udziału w PSP zajmuje się

organizowaniem Młodzieżowej Akademii Przedsiębiorczości. Jest to program stypendialny adresowany do młodzieży ze szkół średnich. Program dociera do uzdolnionej młodzieży, która zostaje objęta wsparciem finansowym i merytorycznym. Osoby te stają się naturalną grupą odbiorców Programu Stypendiów Pomostowych.

Mobilizacja środowiska lokalnego

Aby student otrzymał stypendium potrzebna jest współpraca całej społeczności. Trzeba zebrać wkład własny, zrobić akcję informacyjną, znaleźć kandydatów.

Lokalni partnerzy PSP wciągnęli do współpracy około **5800** partnerów w tym **2600** darczyńców*. W ten sposób PSP wspiera rozwój lokalnej filantropii i kapitału społecznego.

* dane szacunkowe

Zmiany w prawie o stypendiach

Istniała nierówność w traktowaniu stypendiów: stypendium z uczelni, czy z samorządu nie jest wliczane do dochodu stypendysty i jego rodziny a stypendium od organizacji pozarządowej było wliczane. Przy okazji zmiany „Ustawy o szkolnictwie wyższym” udało się wynegocjować, że stypendia od organizacji pozarządowych również nie są wliczane do dochodów stypendysty, gdy stara się on o stypendium na uczelni. To krok, który zakończył się sukcesem.

Magdalena Pękacka
dyrektor Forum Darczyńców

W ramach działań rzeczniczych Forum Darczyńców Fundacja Edukacyjna Przedsiębiorczości od 2011 zabiegała o zmiany w prawie ułatwiające korzystanie ze stypendiów przyznawanych przez organizacje pozarządowe. W 2013 udało się zmienić przepisy, które nakazywały wliczać takie stypendia do dochodu studenta. Niektórzy tracili przez to prawo do stypendium socjalnego przyznanego przez uczelnię. Dzięki zmianie przepisów student z uboższej rodziny może teraz pobierać jednocześnie stypendium socjalne i od NGO.

Korzyści dla partnerów strategicznych

Program Stypendiów Pomostowych jest finansowany przez koalicję organizacji, których wspólną misją jest wyrównywanie szans edukacyjnych.

Efektywność kosztowa

Większa skala

Ułatwienia proceduralne

Oferta działań dodatkowych

Okazja do wymiany myśli i doświadczeń, wzajemnej inspiracji oraz nawiązywania kontaktów

Patrzymy na skalę programu – na to ilu jest stypendystów. Gdyby każdy z nas prowadził własny program nie byłoby takiego efektu

Środki od partnerów są w 100% przekazywane na działania programowe, to też nam było bardzo bliskie – to jest efektywny model finansowania

To korzyść dla studentów, którzy się ubiegają o stypendia. Składają jeden wniosek i nie muszą aplikować w kilku programach

Dzięki współpracy w koalicji ten program wykracza poza finansowanie stypendiów. Ci młodzi ludzie dostają dużo więcej niż tylko wsparcie finansowe

To jest inspiracja, możliwość patrzenia na różne modele działania

KOALICJA TO

Warszawa 2017

FUNDACJA
EDUKACYJNA
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI **fep**

POLSKO-AMERYKAŃSKA
FUNDACJA WOLNOŚCI

stocznia